

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

เครือข่ายทางสังคมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่เลาะ

ตำบลสะलग อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... บ้านตำบลสะलग อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

เพศ..... อายุ..... ปี ศาสนา.....

ตำแหน่งในชุมชน.....

ข้อมูลอื่นๆ.....

ตอนที่ 1 ศึกษาเครือข่ายทางสังคมและการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำแม่เลาะ โดยการศึกษาลักษณะทั่วไปของชุมชน ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลตัวอย่างและข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลสะलग เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ข้อมูลสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ประวัติหมู่บ้าน

.....

ลักษณะทางกายภาพ

(ก) ที่ตั้งและขอบเขต

.....

ลักษณะทางภูมิประเทศ

.....

(ข) ลักษณะภูมิอากาศ

.....

(ค) ทรัพยากรธรรมชาติ

.....

1.2 ลักษณะด้านสังคมและวัฒนธรรม

(ก) ข้อมูลหมู่บ้าน

(ข) การคมนาคมขนส่ง

(ค) การศึกษาและสาธารณสุข

(ง) วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

1.4 ลักษณะทางประชาและกลุ่มชาติพันธุ์

1.5 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

(ก) การประกอบอาชีพของประชาชน

(ข) การใช้ที่ดิน

(ค) แรงงาน

(ง) รายได้

1.6 สรุป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

**ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยและกระบวนการสร้างเครือข่ายทางสังคมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ แม่และ
ตำบลสะวาง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่**

2.1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาด้านการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ จำแนกเป็น

2.1.1 ปัจจัยภายในของชุมชน ได้แก่

ก. ภูมิปัญญาด้านการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของชุมชน ประกอบด้วย ระบบคิดและความเชื่อ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของชุมชน การเรียนรู้และการสืบทอด

.....

ข. ลักษณะชุมชนและระบบนิเวศ

.....

ค. วิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน

.....

ง. ระบบเครือญาติ

.....

2.1.2 ปัจจัยภายนอกของชุมชน ได้แก่

ก. นโยบายของรัฐ

.....

ข. การส่งเสริมขององค์กรเอกชน

.....

ค. เทคโนโลยี

.....

2.2 กระบวนการสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ

ก. ที่มาของการสร้างเครือข่ายทางสังคมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของกลุ่มน้ำแม่และ

.....

ข. วัตถุประสงค์ของเครือข่าย

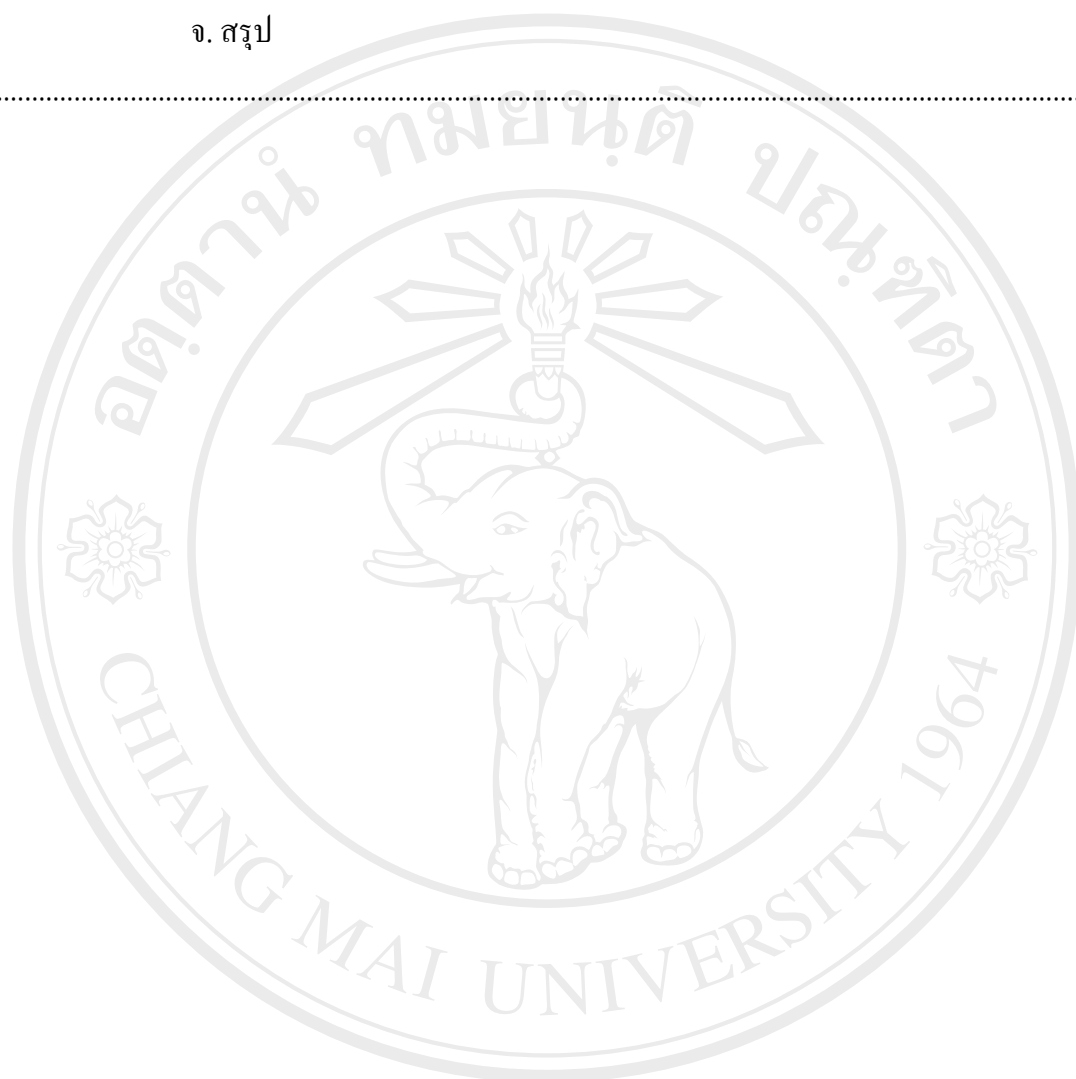
.....

ค. กิจกรรมและการดำเนินการของเครือข่าย

.....

ง. ผลการดำเนินของเครือข่าย

จ. สรุป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

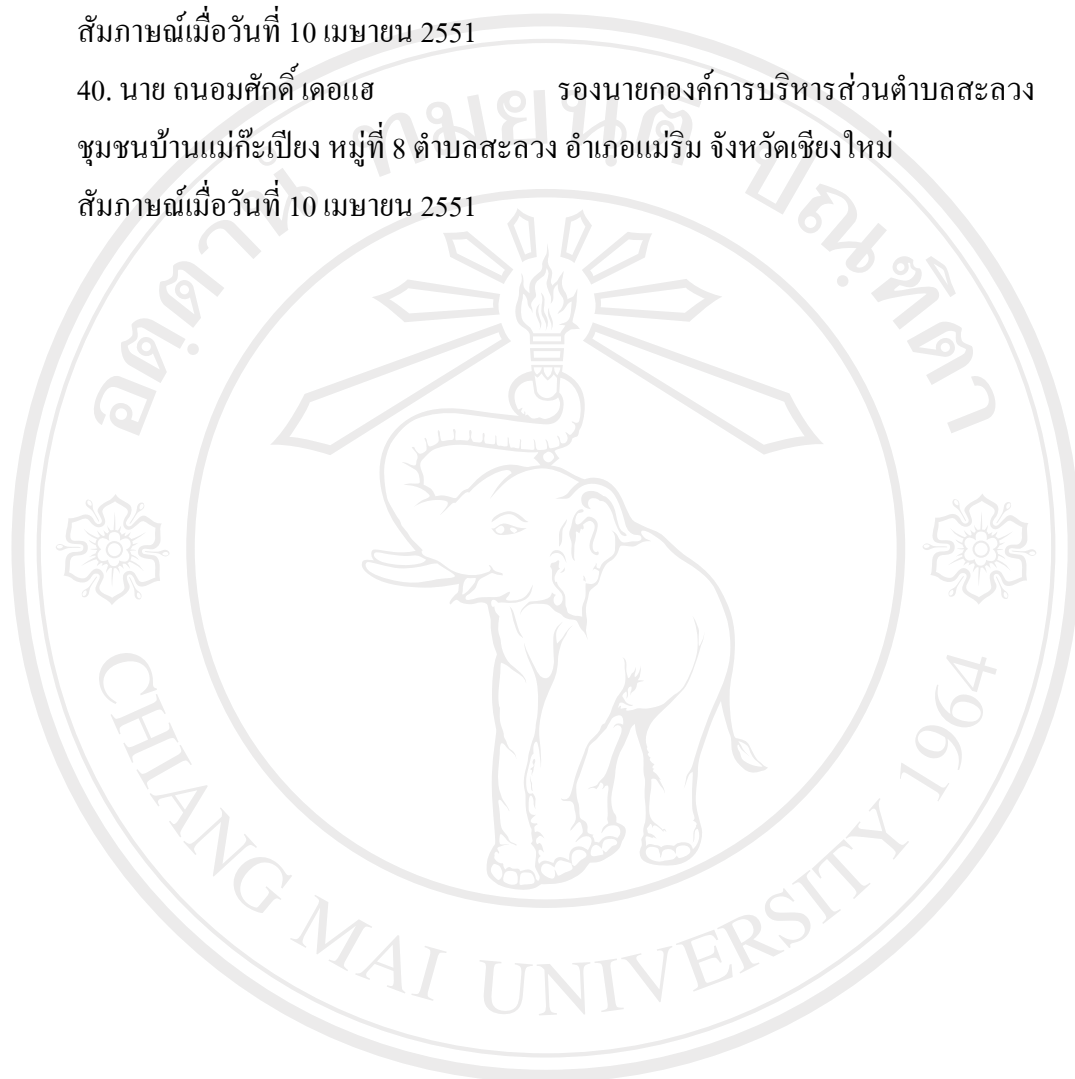
1. นาย ไพศาล ไทใหม่ ผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
2. นาย เฉช อินตะรัง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
3. นาย ปัญญา กุทธิกุลพนา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสะตวง
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
4. นาย สุขคำ คำแสน อดีตผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
5. นายจรัส คุ่มไม้ อดีตผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
6. นายคำอ้าย วงศ์เนตร คณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
7. นายนิเวศ สุภาบุญ กรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
8. นาง สมนา สุขสบาย ประธานกลุ่มแม่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะตวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551

9. นางคำ ทิเบอะ ผู้อาวุโสประจำหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านเมืองก๊ะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
10. นายพนม สุขสบาย เยาวชน
ชุมชนบ้านเมืองก๊ะ หมู่ที่ 5 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
11. นาย เสถียร มณี ผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
12. นาย คำป็น ปันวงศ์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
13. นาย เสาร์คำ ทิพจร ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
14. นาย สักด บุตรลี ไวยาวัจกร(ปู่จ้าน)
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
15. นาย วัน อินทนนท์ คณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
16. นาง อำพัน มณี ประธานกลุ่มแม่บ้าน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
17. นาย บุญมา สุรินทร์ตะ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
18. นายอภิชาติ ชาวเวียง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551

19. นางจิรา รังสี รองประธานกลุ่มแม่บ้าน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
20. นายอดิพันธ์ รังสี เยาวชน
ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
21. นาง พัชรา อินตะรัง ผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
22. นาง ชันแก้ว ทาปุย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
23. นายถนอมศักดิ์ สาลี แก่หมือง
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
24. นาย พรหม เตป้า อดีตผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
25. พระยุกุณา ธีรธมโม เจ้าอาวาส วัดป่าห้วยส้มสุก (ธ)
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
26. นายเวียน อินตะรัง เจ้าหน้าที่สวนป่าแม่อริม
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
27. นายมนต์ไชย ชัยมังกร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสะตวง
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
28. นางสุภาวรรณ กั่นสิน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551

29. นายเจริญ ปัญรัตน์ทน กรรมการป่า
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
30. นายสมเกียรติ เนรวงศ์ กรรมการป่า
ชุมชนบ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
31. นาย อินตา เกโพ ผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
32. นาย เปา แซ่ย่าง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
33. นาย ประพันธ์ เล่ายา อดีตตอบต.
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
34. นาย ยีเย เลาทะ คณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
35. นาย ตั่ว กวินยังฮีน คณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
36. นาย หย่ากวาง สะปุ่น ปราชญ์ด้านการดนตรีพื้นบ้าน
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
37. นาง สุธิพร ศิริพจณ ปราชญ์ด้านการทอผ้ากระเหรี่ยง
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
38. นาง เนตรนภิช ริทุ คณะกรรมการหมู่บ้าน
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะตวง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551

39. นาย ดี เดอเฮ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551
40. นาย ถนอมศักดิ์ เดอเฮ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง
ชุมชนบ้านแม่กะเปียง หมู่ที่ 8 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2551

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

ข้อมูลด้านการปกครองและการบริหารหมู่บ้านของชุมชนในกลุ่มอนุรักษ์
ลุ่มน้ำแม่ละแะ ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

กำนันตำบลสะลวง คือ นายแปง บุญสุข

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง คือ จ.ส.ต.ประหยัด ต้นมา

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง คือ นายถนอมศักดิ์ เดอเส

หมู่บ้านเมืองเกะ

ผู้ใหญ่บ้าน คือ นายไพศาล ไทยใหม่

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คือ นายเดช อินต๊ะรัง

ผู้นำศาสนา คือ นายชัชวาล ใหม่เพ็ญ

รายชื่อสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง หมู่บ้านเมืองเกะ

1. นายปัญญา ฤทธิกุลพนา	2. นายเกษม จรัสณีพรรณ

รายชื่อคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านเมืองเกะ

1. นายไพศาล ไทยใหม่	2. นายเดช อินต๊ะรัง
3. นายจรัล นุตตะระ	4. นายคำอ้าย วงศ์เนตร
5. นายมา ไชยชนะ	6. นายสมศักดิ์ คำคง
7. นายจันทร์ตา ชัยชนะ	8. นายปวน ดอยคำ
9. นายศรีทน สุขสบาย	

รายชื่อหัวหน้าคุ้ม/หมวด/เขต หมู่บ้านเมืองเกะ

1. เขต 1 นายคำอ้าย วงศ์เนตร
2. เขต 2 นายเดช อินต๊ะรัง
3. เขต 3 นายสมศักดิ์ คำคง
4. เขต 4 นายปัญญา ฤทธิกุลพนา
5. เขต 5 นายประเสริฐ สุขสบาย
6. เขต 6 นายปวน ดอยคำ
7. เขต 7 นายจันทร์ดีบ ปันรัตน์ทน
8. เขต 8 นายปวน แจ่มเจริญ

รายชื่อหัวหน้าคุ่ม/หมวด/เขต

1. คุ่มป้างนอก นายทองคำ กิติกร
2. คุ่มป้างกลาง นายสนิท กิติกร
3. คุ่มป้างใน นายบุญมา สุรินตะ

รายชื่ออาสาพัฒนาชุมชน (อช.)

1. นายอภิชาติ ชาวเวียง
2. นายอุทิศย์ เบ็งมด
3. นางวรรณมา อินทนนท์
4. นางพิกุล กิติกร

รายชื่ออาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

1. นายอภิชาติ ชาวเวียง
2. นางจีลา รังยี
3. นายสนิท กิติกร
4. นางสุรีย์ สุรินตะ
5. น.ส.วิไลวรรณ บุญลี
6. นางอำไพ เตปา
7. นางเอื้องไพร ศรีมูล
8. นางวรรณมา อินทนนท์

รายชื่ออาสาสมัครเกษตรกรรม

1. นายคำป็น แก้ววงศ์ เกษตร
2. นายสงัด บุญลี ปศุสัตว์
3. นายนัด รังสี ประมง

รายชื่ออาสาพัฒนาองค์กรพัฒนาเอกชน

1. นายอภิชาติ ชาวเวียง

หมู่บ้านห้วยส้มสุก

ผู้ใหญ่บ้าน คือ นางพัชรา อินตะรัง

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คือ นางจันแก้ว ทาปุ๋ย และ นายวิเชียร ขานเพราะ

ผู้นำทางศาสนา คือ นายตา หอมอบ

รายชื่อสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลสะตวง หมู่บ้านห้วยส้มสุก

1. นายมนต์ชัย ไชยมังกร
2. นางสุภาวรณ์ กันสิน

รายชื่อคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านห้วยส้มสุก

1. นางพัชรา อินตะรัง
2. นายประพัฒน์ เติวิน
3. นายรัตน์ ปัญญาของ
4. นายศรีนวล ตอนตะเส
5. นายวิชัย เตปา
6. นายสวง นรสิงห์
7. นายวันรมณ์ เตปา
8. นายอำพล เตปา
9. นายเจริญ ปันรัตน์

รายชื่อหัวหน้าคຸ້ມ/หมวด/เขต หมຸ່บ้านห้วยลື້มสุก

1. หมวด 1	นายตา	หอมอบ
2. หมวด 2	นายสุทัต	วงศ์ชมพຸ
3. หมวด 3	นายเจริญ	ป็นรัตนทน
4. หมวด 4	นายรัตน์	ปัญญาของ

รายชื่ออาสาพัฒนาชุมชน (อช.)

1. นายอำพล	เตปา	2. นางวันเพ็ญ	ขานเพราะ
3. นางพิทย์เกสร	จอมคีรี	4. นางสุภาวรรณ	กันสิน

รายชื่ออาสาสาธารณสุขประจำหมຸ່บ้าน (อส.ม)

1. นางสุภาวรรณ	กันสิน	2. นางแสงจันทร์	เนระวงศ์
3. นางนฤมล	ไชยมังกร	4. นางไรรรณ	มูลจันทร์ตา
5. นางวันเพ็ญ	ขานเพราะ	6. นางพิมใจ	ยาคำ
7. นางพิทย์เกสร	จอมคีรี		

รายชื่ออาสาสมัครเกษตรกรรม

1. นางคำสุก	เตปา	เกษตร
2. นายประพัฒ	เตวิน	ปศุสัตว์

รายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน

1. นายตา	หอมอบ	ปราชญ์ด้านมคทายก
2. นายสุข	น้ำสิงห์	ปราชญ์ด้านหมอพื้นบ้าน

หมຸ່บ้านแม่กะเปียง

ผู้ใหญ่บ้าน คือ นายอินตา เกโพ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คือ นายเปา แซ่ย่าง และนายฤทธิชัย ธิทุ

ผู้นำทางศาสนา คือ นายวิชาญ รัตนบุญเลิศ

รายชื่อสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลสะวาง หมຸ່บ้านแม่กะเปียง

1. นายดี	เดอแฮ	2. นายวิรพันธ์	ร่มเกล้าฟ้างาม

รายชื่อคณะกรรมการหมຸ່บ้าน หมຸ່บ้านแม่กะเปียง

1. นาย เปา	แซ่ย่าง	2. นาย ศรีจันทร์	รัตนขวัญเพชร
3. นาย สะดือ	สะปุ่น	4. นาย แปลา	มอพอ
5. นาย มงคล	กวินยังฮั้น	6. นาย ฤทธิชัย	ธิทุ
7. นาง เนตรนภิช	ธิทุ	8. นางแก้วภา	เดอแฮ

9. นาย เน้ง แซ่ว่าง

10. นายชนะชัย กวินยังยืน

รายชื่ออาสาพัฒนาชุมชน (อช.)

1. นายวิชาญ รัตนาบุญเลิศ	2. นายบุญจำ โป้เก

รายชื่ออาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

1. นาย อินตา เกโพ	2. นาย ดี เดอแฮ
3. นาย แปลา มอพอ	4. นายวีระพันธ์ ร่มเกล้าฟ้างาม
5. นาย แนวอ ธิมา	6. นายมงคล กวินยังยืน
7. นาย เปา แซ่ย่าง	

รายชื่ออาสาสมัครเกษตรกรรม

1. นายสะอาด สะปุ่น	เกษตร
2. นายดี เดอแฮ	ปศุสัตว์

รายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน

1. นาย พะดลาลา เกโพ	ปราชญ์ด้านแพทย์แผนโบราณ
2. นาย หย่ากวาง สะปุ่น	ปราชญ์ด้านการดนตรีพื้นบ้าน
3. นายเก๊ะดี ร่มเกล้าฟ้างาม	ปราชญ์ด้านการละเล่นพื้นบ้าน
4. นาง มะลิ สะปุ่น	ปราชญ์ด้านการจับเส้น
5. นางสุรีพร คีรีพจน	ปราชญ์ด้านการทอผ้ากะเหรี่ยง
6. นาย สะดือ สะปุ่น	ปราชญ์ด้านการทำการเกษตรอินทรีย์

ภาคผนวก ง

**กฎระเบียบของหมู่บ้านของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่เลาะ
ตำบลสะलग อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่**

**กฎระเบียบของหมู่บ้านเมืองกะ หมู่ที่ 5
ตำบลสะलग อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่**

1. กฎระเบียบว่าด้วยการอนุรักษ์ป่า ป่าพื้นที่บ้านเมืองกะแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1.1 ป่าอนุรักษ์ คือ ป่าต้นน้ำห้ามบุกรุกทำลายหากผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป หรือ ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการหมู่บ้าน

1.2 ป่าชุมชน/ป่าใช้สอยเพื่อนำมาทำประโยชน์

1.2.1 ไม้แห้งหรือ ไม้นอนขนในเขตป่าชุมชนและป่าอนุรักษ์ให้เอาไปใช้ประโยชน์ได้แต่ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการหมู่บ้านพิจารณาก่อน

1.2.2 ไม้ไฟที่ขึ้นในป่าอนุรักษ์และป่าชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แต่ห้ามตัด

เพื่อขาย

1.2.3 ไม้จริง (หมายถึง ไม้ยืนต้นทุกชนิด) ห้ามตัด ทำลาย ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับตั้งแต่ 500 บาท ถึง 1,000 บาท พร้อมยึดไม้คืนไว้ส่วนรวม

1.2.4 การคิดค่าปรับจะนับรวมไม้เล็ก ไม้ใหญ่ ทุกต้นที่ถูกทำลาย

1.2.5 ห้ามจุดไฟเผาทำลายป่า หากมีการพบเห็นมีโทษปรับตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไปโดย

ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ

1.2.6 การบุกเบิกปลูกป่าพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าชุมชนมีโทษปรับ 500-1,000 บาท และยึดพื้นที่คืน

1.2.7 ป่าอนุรักษ์และป่าชุมชนสามารถใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ได้และเก็บของป่ามาบริโภค

1.2.8 ต้องร่วมกันดูแลป่าเพิ่มเติมพื้นที่ป่าที่ถูกทำลาย

1.3 พื้นที่ทำกินให้ใช้เป็นที่ทำกินสืบจนชั่วลูกชั่วหลานและให้ทำในขอบเขตห้ามบุกเบิก

2. กฎระเบียบว่าด้วยการอนุรักษ์สัตว์น้ำและสัตว์ป่า

2.1 การอนุรักษ์พันธุ์ปลาในลำห้วยแม่ละและแม่กะ สายน้ำ ตั้งแต่ทางข้ามไปห้วยแม่กะจากสบน้ำไปจนถึงสะพานข้ามทุ่งวัดห่าง

2.1.1 หากผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไปและส่งดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.1.2 ผู้ใดทำการจับปลาโดยใช้วิธี ช็อตไฟฟ้าหรือใช้ยามาแมลงในแม่น้ำตลอดสายทั้งอนุรักษ์และไม่อนุรักษ์มีโทษตามกฎหมายและส่งดำเนินคดี

2.2 การอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตพื้นที่ป่าช้าสาธารณะพื้นที่ประมาณ 7 ไร่ ทิศเหนือติดที่ดินของนายธรรมชัย ไทยใหม่ ทิศใต้ติดแม่น้ำ ทิศตะวันออก ติดที่ดินของนายดวงแสง ไวยัญญาทิศตะวันตกติดลำห้วย

2.2.1 สัตว์ป่าทุกชนิดห้ามล่า ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับตั้งแต่ตัวละ 500 บาทขึ้นไปแล้วแต่สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่

2.2.2 ต้องช่วยกันรักษาไว้ให้ลูกหลานสืบไป

3. กฎระเบียบว่าด้วยการเลี้ยงสัตว์

3.1 เจ้าของสัตว์ต้องดูแลตัวของตัวเองไม่ให้ไปเข้าสวนผู้อื่น

3.2 เจ้าของสวนต้องล้อมรั้วตั้งแต่ไม้ราวสามอันขึ้นไปถ้าหากล้อมรั้วต่ำกว่าสามราวลงมาวัวเข้าจะไม่จ่ายค่าเสียหาย

3.3 แต่ถ้าหากล้อมรั้วยังมีวัวไปเข้าสวนต้องคิดไปตามค่าเสียหาย

3.4 นี่ก็กฎระเบียบของหมู่บ้านมีหลายอย่างที่อยู่ในหมู่บ้าน ไม่ได้ร่างออกมา

กฎระเบียบการดูแลรักษาป่า บ้านพระบาทสี่รอย หมู่ที่ 6

ตำบลสะลงง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

1. ห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปตัดไม้ในเขตดูแลรักษาโดยเด็ดขาด ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับ ตั้งแต่ 500-1,000 บาทและยึดไม้ของกลางและส่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดี

2. ห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปหาสมุนไพร ต้นกล้วย กล้วยไม้ หวาย ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับ 1,000 บาท

3. ห้ามบุคคลในหมู่บ้าน ตัดไม้ เลื่อยไม้ หาฟืน เหนื่อน้ำห้วยที่มีประปาทุกสายของหมู่บ้าน โดยเด็ดขาด ผู้ใดฝ่าฝืนให้ทางคณะกรรมการพิจารณาโทษหรือส่งให้ทางการดำเนินการ

4. ห้ามบุคคลในหมู่บ้าน เลื่อยไม้ออกนอกพื้นที่ โดยเด็ดขาดผู้ใดฝ่าฝืนคณะกรรมการจะนำส่งเจ้าหน้าที่และยึดของกลาง

5. ห้ามบุคคลภายนอกหรือในหมู่บ้าน ตัดเอาไม้บง ไม้ซาง ไม้หก หน่อไม้หก ไม้เสี้ย ที่อยู่ตามลำห้วยในสวน ห้ามผู้ใดเอาไปขาย โดยเด็ดขาดผู้ใดฝ่าฝืนปรับ 1,000 บาท
6. ห้ามบุคคลภายนอกและหมู่บ้าน จับสัตว์น้ำโดยการเบ็ด และใช้ไฟฟ้าช้อนโดยเด็ดขาดผู้ใดฝ่าฝืนปรับ 1,000 บาท
7. ห้ามบุคคลภายนอกและในหมู่บ้านล่าสัตว์ทุกชนิดในเขตรักษาป่าของหมู่บ้าน โดยเด็ดขาดผู้ใดฝ่าฝืนปรับ 1,000 บาท
8. ห้ามบุคคลภายนอกและในหมู่บ้าน นำขยะทิ้งตามไหล่ทางโดยเด็ดขาดผู้ใดฝ่าฝืนปรับ 1,000 บาท
9. ห้ามเผาป่าโดยเด็ดขาดถ้าพบเห็นผู้ใดเผาป่าจะถูกปรับ 500-1,000 บาท
10. อาณาเขตอนุรักษ์ของบ้านพระบาทสี่รอย ทิศเหนือ จรดคอยผาดั่ง-ก๊ว ศาลา-เหล่าโอ้ ทางผาแด่น ก๊วบงทิสใต้ จรดป่าเกี๊ยะ-ผาดำ ดอกจิกจ้อง ทิศตะวันออกจรดสันเหล่าเทิง กาดผี-ติดเขตเมืองกะทิสตะวันตก จรดหลังผาเหลี่ยม ประตูลอดคบาป-แดนดิน

ลงชื่อ นายเสถียร มณี	ผู้ใหญ่บ้าน	ลงชื่อ นายสังัด บุญดี	ประธานประชาคม
ลงชื่อ นายเสาร์คำ ทิพจร	ผู้ช่วย	ลงชื่อ นายบุญมา สุรินตะ	ส.อบต. หมู่ที่ 6
ลงชื่อ นายคำป็น แก้ววงค์	ผู้ช่วย	ลงชื่อ นายอภิชาติ ชาวเวียง	ส.อบต. หมู่ที่ 6

กฎระเบียบต่างๆ ในหมู่บ้านห้วยส้มสุก หมู่ที่ 7

ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1. กลุ่ม/องค์กรนอก มีความประสงค์จะทำกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้านและเวทีประชาคมหมู่บ้านทุกครั้ง
2. ทางวัด จะทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดที่เกี่ยวกับทางวัด ขอแจ้งคณะกรรมการหมู่บ้านให้ทราบโดยทั่วกัน จะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนขึ้นไป
3. เรื่องทุกอย่างที่จะเกิดผลเสียต่อชุมชน ขอให้ชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจและแก้ปัญหาพร้อมกัน
4. ในการยิงปืนในหมู่บ้าน ถ้าหากใครยิงปืนและที่เขตหวงห้ามหรือบริเวณวัด ทางคณะกรรมการหมู่บ้านจะต้องยึดปืนคนที่กระทำความผิดว่ารุนแรงมากขนาดไหน พร้อม พิจารณาความผิดเป็นกรณีๆ ไป บุคคลภายนอกต่างถิ่นต่างอำเภอ หรือต่างจังหวัดที่จะเข้ามาพักหรืออาศัยภายในหมู่บ้านจะต้องแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน หรือคณะกรรมการหมู่บ้านทุกครั้ง และขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ใหญ่บ้าน หรือคณะกรรมการหมู่บ้านเสียก่อน (ว่าจะให้หรือไม่ให้อาศัย)

กฎระเบียบการอนุรักษ์สัตว์น้ำ

1. เขตอนุรักษ์ตั้งแต่ฝายพ่อน้อยคำถึงฝายประชาอาสา

- ห้ามจับสัตว์น้ำทุกวิธี

- บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนปรับ 3,000-5,000 บาท

- ปิดวิดน้ำ หะแคว ทอดแห เบ็ด 500 บาท

- ซ็อตด้วยไฟฟ้า ระเบิด ยาเบื่อ 3,000-5,000 บาท

- จ่ายให้คนนำจับ/เห็น เงินที่ปรับได้จ่ายให้คนนำจับ ครั้งหนึ่งอีกครั้งเป็นของ

หมู่บ้านห้วยส้มสุก

2. กฎระเบียบในการอนุรักษ์ป่า บ้านห้วยส้มสุก

กรรมการตรวจป่าอนุรักษ์-ไฟป่าร่วมกับกรรมการหมู่บ้านทั้งหมด

1. นายสมเกียรติ

เนระวงศ์

2. นายพล

นรสิงห์

3. นายนิคม

ทาบุญ

4. นายเจริญ

ปิ่นรัตน์

2.1. การฝ่าฝืนตัดไม้ในเขตอนุรักษ์ปรับต้นละ500บาท ยึดไม้และเครื่องมือ

2.2. กรณีตัดไม้สร้างบ้าน จะต้องให้กรรมการทราบก่อนและอยู่ในดุลพินิจของ

กรรมการ (เฉพาะคนในหมู่บ้านเท่านั้น)

2.3 เขตรับผิดชอบที่ต้องอนุรักษ์ เขตต้นน้ำ ห้วยมะลิ ป่าติง ห้วยโป่ง

2.4 เขตอนุรักษ์/ป่าเพิ่มเติม ตั้งแต่ต้นยางใหญ่ สามแยกเขตติดต่อ ป่าหมู่ 2

บ้านสะลงงใน ตามแนวแบ่งเขต จนถึงเขตติดต่อ บ้านเมืองกะ

2.5 การหาหน่อไม้ ให้หาได้ในช่วงเดือนมิถุนายน-กันยายนของทุกปี

กฎระเบียบการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมหมู่ที่ 8 บ้านแม่กะเปียง

ตำบลสะลงง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1. ป่าในพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้านแบ่งเป็น 3 ส่วน

- รัศมีรอบๆ หมู่บ้าน จำนวนหนึ่งกิโลเมตร เป็นพื้นที่ทำกิน(แต่ไม่ให้

บุกเบิกพื้นที่ใหม่)

- ส่วนที่ 2 รัศมีรอบหมู่บ้านสองกิโลเมตร แบ่งเป็นป่าใช้สอย

- ส่วนที่เหลือเป็นป่าอนุรักษ์

2. การตัดไม้ในพื้นที่ป่าใช้สอยมาใช้ประโยชน์ส่วนตัวและชุมชนต้องแจ้งคณะกรรมการป่า

ชุมชนทราบก่อน (ผู้ใดฝ่าฝืนปรับต้นละ 500-1000 บาท)

3. ไม่ทุกชนิดห้ามมีการซื้อขายออกพื้นที่ผู้ใดฝ่าฝืน คณะกรรมการจะแจ้งเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี
4. สัตว์ป่าในรัศมีรอบๆ หมู่บ้านระยะหนึ่งกิโลเมตร ให้ถือเป็นสัตว์ป่าอนุรักษ์ห้ามมิให้ผู้ใดทำร้ายหรือยิงสัตว์ (ยกเว้นสัตว์อันตรายเช่น งูเห่า พังพอน) ผู้ใดฝ่าฝืนปรับตัวละ 500 บาท
5. สัตว์น้ำระยะตั้งแต่ท้ายเหมือง นายนาวิน พะนาประสิทธิ์พร ถึงบริเวณนาลุง สุวอ ธิมา ให้ถือเป็นสัตว์น้ำอนุรักษ์ ห้ามผู้ใดหากินทั้งสัตว์เล็ก ใหญ่ผู้ใดฝ่าฝืนปรับตัวละ 500 บาท
6. ป่าอนุรักษ์คณะกรรมการจะออกตรวจสอบสามเดือน ต่อหนึ่งครั้ง หากเจอผู้บุกรุกจะแจ้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการป่าชุมชนจะยึดคืนทันที
ระเบียบดังกล่าวที่ประชุมมีมติให้เริ่มใช้ตั้งแต่ 28 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป

ภาคผนวก จ

มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เรื่อง

หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ
และข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่ได้มีปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำ อันเกิดจากการที่ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2518 และวันที่ 13 กรกฎาคม 2520 เพื่อกำหนดชั้นและอาณาเขตของป่าไม้ต้นน้ำลำธารบริเวณลุ่มน้ำปิง และลุ่มน้ำวัง ตามที่เกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยกำหนดให้การกระทำหรือการดำเนินการใดๆ ในเขตป่าลำธารชั้นต่างๆ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ได้ตั้งขึ้นไว้ ยกเว้นในเขตป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร ชั้นที่ 1 ได้ห้ามไม่ให้มีการขอใช้ประโยชน์โดยเด็ดขาด (เอกสารแนบ 1 และ 2) แต่โดยเหตุที่พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางแร่สูงกระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอให้คณะรัฐมนตรีรีบทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวเรื่องนี้ และคณะรัฐมนตรีได้มติเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2520 ตั้งคณะกรรมการอันประกอบด้วย กรมป่าไม้ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ขึ้นทบทวนมติคณะรัฐมนตรีทั้งสองดังกล่าว (เอกสารแนบ 3) โดยผลการพิจารณาปรากฏว่า ควรจะได้ปรับปรุงการกำหนดชั้นและอาณาเขตของป่าต้นน้ำลำธารเสียใหม่ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการยิ่งขึ้น

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาทางแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีได้เสนอแล้ว โดยให้การประชุมเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2523 แล้วให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกันพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (เอกสารแนบ 4) ซึ่งในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2524 ได้พิจารณาผลการพิจารณาพร้อมของ 2 กระทรวงแล้ว และได้มอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปพิจารณาก่อน (เอกสารแนบ 5) ซึ่งสรุปได้ว่า คณะรัฐมนตรียังไม่สามารถหาผลสรุปที่เป็นข้ออนุวัติ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาในการใช้ประโยชน์หรือทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำให้หมดสิ้นไป

2. การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

2.1 สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงได้นำเรื่องดังกล่าวข้างต้นเสนอเข้าคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาอีกทางหนึ่ง และได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพลุ่มน้ำให้สอดคล้องกับหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมและได้เสนอโครงการศึกษาเพื่อกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่สำคัญของประเทศไทย เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2525 ให้เป็นโครงการพัฒนาเร่งด่วน โดยโครงการนี้จะใช้เวลาในการวิจัยประมาณ 5 ปี (พ.ศ. 2525-2530) โดยในช่วง 3 ปีแรก จะทำการวิจัยลุ่มน้ำทางภาคเหนืออันได้แก่ ปิง วัง ยม และน่าน และช่วง 2 ปีหลัง จะทำการวิจัยลุ่มน้ำทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันได้แก่ ชีและมูล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาต่อไป

2.2 จากการสัมมนาคณะกรรมการร่วมรัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ภูมิภาค ณ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 2-4 กุมภาพันธ์ 2527 ได้มีพิจารณาถึงปัญหาข้อขัดแย้งอันเกิดจากการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณลุ่มน้ำปิงและวังและที่ประชุมได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้สองขั้นตอน คือ

1) การแก้ไขปัญหาระยะสั้น ให้กรมป่าไม้และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติร่วมกันพิจารณาดำเนินการผ่อนคลายเป็นให้มีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตต้นน้ำลำธารชั้นที่ 1 เพื่อการทำเหมืองแร่ได้ โดยที่ป่าไม้จะกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการชั่วคราวในการอนุญาตดังกล่าว

2) การแก้ไขปัญหาระยะยาว ให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกรมป่าไม้และกรมทรัพยากรธรณี ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการทบทวนการกำหนดพื้นที่ต้นน้ำปิงและวังให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง และให้แล้วเสร็จภายในปี โดยจะรอผลการวิจัยของโครงการศึกษาเพื่อกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มอบให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการ

2.3 บัดนี้ คณะผู้ทำการวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ดำเนินวิจัยมาเป็นเวลาประมาณ 2 ปีและได้นำผลงานวิจัยของแต่ละปีเสนอต่อผู้บริหารในหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำ จำนวน 18 หน่วยงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การแบ่งชั้นคุณภาพลุ่มน้ำของประเทศไทย ณ จังหวัดเชียงใหม่ มาแล้ว 2 ครั้ง เพื่อให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นประสบการณ์ในแนวทางหรือวิธีการแบ่งชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่เป็นผลจากการศึกษาวิจัยโครงการปฏิบัติการดังกล่าว

มาปรับปรุงการดำเนินงานศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้เสนอรายงานผลการวิจัยในพื้นที่น้ำปิงลุ่ม และน้ำวัง ต่อคณะกรรมการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาตามลำดับแล้ว

2.4 คณะกรรมการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ได้พิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำแล้วเห็นว่า ผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะใช้เป็นข้อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ เป็นการถาวรได้ ส่วนข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำก็จะเป็นประโยชน์ต่อจากการ จัดการลุ่มน้ำอนาคตได้เช่นกัน สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจึงได้นำผลการวิจัย ดังกล่าวเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณารับหลักการ เพื่อที่จะได้นำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณารับหลักการต่อไป

3. มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้พิจารณาเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการในการ กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ ตามข้อเสนอของ คณะกรรมการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2528 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2528 และมี มติดังนี้

3.1 เห็นชอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ใช้ในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตาม รายละเอียดปรากฏในเอกสารประกอบการประชุม หมายเลข 1 และให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ในการ กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำอื่นๆทั่วประเทศต่อไป

3.2 เห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลาง รับผิดชอบในการประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ให้ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ ที่แก้ไขตาม มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ ตามข้อ 3.2 แล้ว

4. ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณา

ใคร่ขอให้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาดังนี้

4.1 เห็นชอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และให้นำหลักเกณฑ์ ดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำอื่นๆ ต่อไป

4.2 เห็นชอบกับข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินลุ่มน้ำ

4.3 เห็นชอบให้มีจัดการปฏิบัติงาน (Action Plan) ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ มาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำในข้อ 4.2 โดยมีสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็น หน่วยงานกลางรับผิดชอบในการดำเนินงาน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการ
กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ
และ
ข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขต
ลุ่มน้ำปิง-วัง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนด ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

1. คำนิยมทั่วไป

- (1) หลักเกณฑ์ หมายถึง หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งชั้นคุณภาพน้ำ
- (2) มาตรการ หมายถึง มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ควบคุมการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำแต่ละชั้น
- (3) หลักเกณฑ์และมาตรการ หมายถึง หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและ มาตรการควบคุมการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำที่กำหนด โดยสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเสนอแนะให้มีการใช้ที่ดินในเขตป่าต้นน้ำ และพื้นที่ลุ่มน้ำของประเทศไทย

2. หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดชั้นคุณภาพของลุ่มน้ำหลักเกณฑ์การกำหนดชั้นคุณภาพของลุ่มน้ำ ในที่นี้กำหนดจากปัจจัยด้านกายภาพซึ่งมีผลต่อกระบวนการทางอุทกวิทยาและ มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้รวม 6 ประการ คือ

2.1 สภาพภูมิประเทศ ใช้ลักษณะแผ่นดิน (Landform) ว่าเป็นบริเวณแนวสันเขา ยอดเขา แลลม ยอดเขามน หุบเหว หน้าผา เขิงเขา บริเวณรอยกัคลีร่องเขา ที่ราบขั้นบันได ที่ราบหรือที่ลุ่ม ซึ่ง มีผลต่อการกำหนดการใช้ที่ดิน

2.2 ระดับความลาดชัน ใช้ค่าเฉลี่ยความลาดชันของพื้นที่เป็นเปอร์เซ็นต์ ซึ่งนับและคำนวณได้จากพื้นที่ที่กำหนด

2.3 ความสูงจากระดับน้ำทะเล ใช้ค่าเฉลี่ยความสูงจากระดับน้ำทะเลเป็นเมตรที่ปรากฏในแผนที่สภาพภูมิประเทศ

2.4 ลักษณะทางธรณีวิทยา ใช้ชนิดของหินและอายุทางธรณี รวมทั้งสมบัติที่จะแปรสภาพเป็นดินที่มีความยากง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายที่ปรากฏเป็นส่วนใหญ่ในพื้นที่

2.5 ลักษณะทางปฐพีวิทยา ใช้สมบัติของดินที่เกี่ยวกับความลึกความอุดมสมบูรณ์และความยากง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายของชนิดดินที่ปรากฏเป็นส่วนใหญ่ในพื้นที่ การกำหนดค่าปัจจัยต่างๆ ทั้งห้านี้ กำหนดแผนที่สภาพภูมิประเทศมาตราส่วน 1:50,000 แผนที่ดิน และแผนที่ธรณีวิทยาของส่วนราชการต่างๆ ประกอบการตรวจสอบภาคสนามโดยใช้พื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตรเป็นเกณฑ์ และปรับสภาพของแนวเส้นชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

2.6 สภาพป่าที่เหลืออยู่ในปัจจุบันใช้ตำแหน่งของป่าที่กำหนดอยู่ในแผนที่มาตราส่วน 1:250,000 ซึ่งกรมป่าไม้ได้จัดทำเป็นแผนที่ป่าไม้ โดยการแปลตีความจากภาพถ่ายดาวเทียมที่บันทึกภาพเมื่อปี พ.ศ. 2525 เป็นเกณฑ์

การกำหนดชั้นคุณภาพของกลุ่มน้ำ กระทำโดยการผนวกเอาปัจจัยทั้งหมด เป็นรูปของสมการซึ่ง ได้มีการทดสอบและยอมรับจากการประชุมผู้แทนของหน่วยงานรัฐ แล้วสมการที่ใช้กำหนดคุณภาพลุ่มน้ำปิงและวัง คือ

$$Y(\text{WSC}) = [1.93 - 0.048(\text{Slope}) - 0.004(\text{Elev}) + 0.107(\text{Landfin}) + 0.116(\text{Geol}) + 0.193(\text{Soil})(\text{FOR.})]$$

Y(WSC)	คือ ดัชนีคุณภาพของกลุ่มน้ำของพื้นที่
slope	คือ ระดับความลาดเทของพื้นที่ (%)
Elev	คือ ค่าความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยของพื้นที่ (เมตร/10)
Landfin	คือ ดัชนีแทนลักษณะแผ่นดินของพื้นที่
Geol	คือ ดัชนีแทนลักษณะธรณีวิทยาของพื้นที่
Soil	คือ ดัชนีแทนลักษณะทางปฐพีวิทยาของพื้นที่

(FOR.) คือ ตัวแปรแทนสภาพการมีป่าไม้ หรือไม่มีป่าไม้ ซึ่งได้ค่าแทน สภาพมีป่าไม้และ 0 แทนสภาพการไม่มีป่าไม้ ซึ่งตัวแปรนี้จะมีผลกับการกำหนดชั้นคุณภาพของกลุ่มเฉพาะในกรณีที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เท่านั้น กล่าวคือพื้นที่ใดเมื่อคำนวณด้วยสมการในวงเล็บเป็นชั้นที่ 1 หากมีป่าไม้ปรากฏอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ก็จะจัดเป็นลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ หากไม่มีป่าไม้ปรากฏอยู่ก็จะจัดเป็นลุ่มน้ำชั้นที่ 1 บี

3. คุณภาพของกลุ่มน้ำและมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มน้ำปิงและวังจะถูกจำแนกออกเป็น 5 ระดับชั้นคุณภาพตามลำดับ ความสำคัญในการควบคุมระบบนิเวศ ของลุ่มน้ำ โดยใช้หลักเกณฑ์และสมการคณิตศาสตร์ในข้อ 2 เป็นองค์ประกอบในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ซึ่งในแต่ละชั้นคุณภาพนิยามและลักษณะดังต่อไปนี้

3.1 พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หมายถึง พื้นที่ในลุ่มน้ำที่ต้องสงวนรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร โดยเฉพาะ เนื่องจากมีลักษณะและสมบัติ ที่อาจมีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินได้ง่ายและรุนแรง โดยมีค่าดัชนีคุณภาพลุ่มน้ำที่คำนวณได้จากสมการน้อยกว่า 150 ไม่ว่าพื้นที่จะมีป่าหรือไม่มีป่าปกคลุมก็ตามในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 จะแบ่งออกเป็น 2 ระดับชั้นย่อยคือ

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 เอ หมายถึงพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 ที่ยังคงมีสภาพป่าสมบูรณ์ปรากฏอยู่ในปี พ.ศ.2525 ซึ่งจำเป็นจะต้องสงวนรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และเป็นทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 บี หมายถึงพื้นที่ในลุ่มน้ำชั้นที่ 1 ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ถูกทำลาย ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงไปเพื่อพัฒนาการ ใช้ที่ดินรูปแบบอื่นก่อนหน้าปี พ.ศ.2525 และ การใช้ที่ดินหรือการพัฒนาในรูปแบบต่างๆที่ดำเนินไปแล้วจะต้องมีมาตรการควบคุมเป็นพิเศษ

3.2 พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 หมายถึงพื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งมีค่าดัชนีคุณภาพลุ่มน้ำที่คำนวณได้จากสมการอยู่ระหว่าง 1.5 ถึงน้อยกว่า 2.21 โดยลักษณะทั่วไปมีคุณภาพเหมาะสมต่อการเป็นลุ่มน้ำลำธารในระดับลงมา และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมที่สำคัญได้ เช่น การทำเหมืองแร่ เป็นต้น

3.3 พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 หมายถึง พื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งมีค่าดัชนีคุณภาพที่คำนวณได้จากสมการที่อยู่ระหว่าง 2.21 ถึงน้อยกว่า 3.20 และพื้นที่ทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งกิจการทำไม้เหมืองแร่ และปลูกพืชกิจกรรมประเภทไม้ยืนต้น

3.4 พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 หมายถึงพื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งมีค่าดัชนีคุณภาพที่คำนวณได้จากสมการที่อยู่ระหว่าง 3.20 ถึงน้อยกว่า 3.99 และสภาพป่าถูกบุกรุกเป็นที่ใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมพืชไร่ส่วนมาก

3.5 พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 หมายถึงพื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งมีค่าดัชนีลุ่มน้ำมากกว่า 3.99 ขึ้นไป ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบหรือที่ลุ่ม หรือเนินลาดเอียงเล็กน้อย และส่วนใหญ่ป่าไม้ได้ถูกบุกรุกแผ้วถางเพื่อประโยชน์ด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะทำนา และ กิจการอื่นๆ

ข้อเสนอมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ

1. มาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ

1.1 ห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่ป่าไม้ เป็นรูปแบบอื่นอย่างเด็ดขาดทั้งนี้เพื่อรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารอย่างแท้จริง

1.2 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบำรุงรักษาป่าธรรมชาติที่มีอยู่ และระงับการอนุญาตทำไม้โดยเด็ดขาด เพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า อย่างเข้มงวดกวดขัน

บริเวณพื้นที่ชั้นคุณภาพน้ำชั้นที่ 1 เอ หลัง พ.ศ. 2525 ใช้มาตรการดังนี้

บริเวณพื้นที่ใดที่กำหนดเป็นลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ ไว้แล้วหากภายหลังสำรวจพบว่า เป็นที่รกร้างว่างเปล่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปลูกป่าทดแทนต่อไปบริเวณใดที่มีราษฎรอาศัยอยู่ดั้งเดิมอย่างเป็นการถาวรแล้วให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัด ทำกินให้เป็นการถาวร เพื่อมิให้มีการ โยกย้ายและทำลายป่าไม้ขยายขอบเขตออกไปอีก

2. มาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 บี

2.1 พื้นที่ใดที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพ เพื่อประกอบภารกิจกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ไปแล้วให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาเพื่อทำการกำหนดการถาวรใช้ที่ดินให้สอดคล้องนโยบายของรัฐทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.2 บริเวณใดที่รับการพัฒนาเพื่อทำแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบต่างๆ แล้วหากจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใด จะต้องดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ในลักษณะที่อำนวยความสะดวกการรักษาสมดุลสภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

2.3 บริเวณพื้นที่ใดที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร หรือพัฒนาในรูปแบบอื่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปลูกป่าฟื้นฟูสภาพต้นน้ำลำธารอย่างรีบด่วน

2.4 ในกรณีที่ต้องมีการก่อสร้าง ถนนผ่านเข้าไปในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นนี้ หรือทำเหมืองแร่ หน่วยงานรับผิดชอบในโครงการจะต้องดำเนินการควบคุมการชะล้างพังทลายของดินที่เกิดขึ้นในบริเวณโครงการ เนื่องจากการปฏิบัติการในระหว่างดำเนินการและภายหลังเสร็จสิ้นโครงการมิให้ลงสู่แหล่งน้ำ และไม่สามารถนำมาอุปโภคบริโภคได้

2.5 ในกรณีที่ส่วนราชการใดมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในโครงการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ แล้วให้ส่วนราชการเจ้าของโครงการดังกล่าว นำโครงการนั้น เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

3. มาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2

3.1 การใช้ที่ดินที่กิจการป่าไม้หรือเหมืองแร่ ควรอนุญาตให้ได้แต่จะต้องมีการควบคุมการปฏิบัติในการใช้ที่ดินเพื่อการนั้นๆ อย่างเข้มงวดกวดขันและเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่ต้นน้ำลำธารและพื้นที่ตอนล่างอย่างเด็ดขาด

3.2 การใช้ที่ดินเพื่อกิจการทางด้านเกษตรกรรมควรหลีกเลี่ยงอย่างเด็ดขาด

3.3 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปลูกป่าในบริเวณที่ถูกทำลายโดยรีบด่วน

4. มาตรการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3

4.1 การใช้ที่ดินที่กิจการป่าไม้หรือเหมืองแร่ ควรอนุญาตให้ได้แต่จะต้องมีการควบคุมการควบคุมวิธีการปฏิบัติอย่างเข้มงวดให้เป็นไปตามหลักอนุรักษ์ดินและน้ำ

4.2 การใช้ที่ดินในการกสิกรรมในชั้นคุณภาพนี้ ควรต้องปฏิบัติดังนี้

(ก) บริเวณที่มีดินลึกมากกว่า 50 ซม. ให้ใช้เป็นบริเวณที่ปลูกไม้ผลไม้เศรษฐกิจ และพืชเศรษฐกิจยืนต้นอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ถูกต้อง

(ข) บริเวณที่ดินลึกน้อยกว่า 50 ซม. ที่ไม่เหมาะสมกับกิจการทางกสิกรรมสมควรใช้เป็นพื้นที่ป่าไม้ หรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

5. มาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4

การใช้ที่ดินที่กิจการป่าไม้หรือเหมืองแร่ ควรอนุญาตให้ได้ตามปกติ ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางรัฐบาลอย่างเคร่งครัด การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำนี้จะต้องปฏิบัติดังนี้

(ก) บริเวณที่มีความลาดชัน 18-25 % และดินลึกน้อยกว่า 50 ซม.สมควรใช้
เป็นพื้นที่ป่าไม้และไม้ผล โดยมีการวางแผนการใช้ที่ดินตามมาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(ข) บริเวณที่มีความลาดชัน ระหว่าง 6-18% ควรจะใช้เพาะปลูกพืชไร่ โดยมี
มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

6. มาตรการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5

การใช้ที่ดินทำกิจการเหมืองแร่ การเกษตร ป่าไม้ และกิจการอื่นๆ ให้อนุญาตได้
ตามปกติ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำนี้จะต้องปฏิบัติดังนี้

(ก) บริเวณที่มีดินลึกน้อยกว่า 50 ซม.ควรใช้เป็นพื้นที่ในการปลูกพืชไร่ ป่า
เอกชน ไม้ผล และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือไม้กึ่งใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

(ข) บริเวณที่มีดินลึกมากกว่า 50 ซม.ควรใช้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวและพืชไร่และ
ต้องระมัดระวังคูแล้งรักษาอยู่เสมอ

(ค) ในกรณีที่จะใช้ดินในชั้นคุณภาพนี้ เพื่อการอุตสาหกรรมควรหลีกเลี่ยง
พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร

ภาคผนวก ฉ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541
เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้แล้ว มีความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร ให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักร่วมกับหลักฐานอื่นและการกำหนดมาตรการการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าไม้ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม มติคณะกรรมการฯ โดยสรุปให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) พิจารณาปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 เมษายน 2540 โดยให้ใช้แนวทางมติคณะรัฐมนตรี ที่ 22 เมษายน 2540 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศเป็นฐานในการปรับปรุงและนำความเห็นของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ไปประกอบการพิจารณาด้วย

2. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้ประชุมเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีมาตรการและแนวทางการเหลืออยู่คงไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้เป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

1.1 ป่าสงวนแห่งชาติ

1) พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาลเมื่อปี พ.ศ. 2536 แล้ว ดังนั้น เพื่อให้ทันนโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผล จึงให้ดำเนินการดังนี้

ให้กรมป่าไม้และส.ป.ก. ปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 โดยเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกป่าโดยเร็ว ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และเพื่อเปิด โอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นทางการ ให้กรมป่าไม้พิจารณาตามความเหมาะสม จัดการพื้นที่ที่มีสภาพป่าแปลงเล็กน้อยในพื้นที่ราบและมิใช่เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนรักษาไว้เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศ และสภาพ

แปลงดังกล่าวจะต้องไม่ติดกับป่าผืนใหญ่ โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ และ ส.ป.ก. อนุมัติให้พิจารณาจัดทำเป็นพื้นที่ทดลองจัดการเป็นบางแห่งก่อน

ให้ ส.ป.ก. นำผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อมีเขตการปฏิรูปที่ดินแล้วให้ ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการต่อไป และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขการใช้ที่ดิน ส.ป.ก. ให้ราษฎรปลูกไม้ผล/หรือไม้ยืนต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเนื้อที่ที่ได้รับ อนุมัติเป็นพื้นที่ดินที่ติดกับเขตป่าจะต้องปลูกผลไม้/ไม้ยืนต้นเป็นแนวกันชน และให้เอาวิธีการจัดรูปแบบที่ดินให้มีขนาดที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินอยู่อาศัย/ทำกินของราษฎรในเขตป่าไม้ด้วย

2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม ตามผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ซึ่งกำหนดไว้ว่า เมื่อดำเนินการในพื้นที่กรมป่าไม้ปรับแนวเขตได้ตามสภาพข้อเท็จจริงและความเหมาะสม ในภูมิภาค ผลการปรับแนวเขตให้ดำเนินการ ดังนี้

บริเวณพื้นที่ที่ปรับออกเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

พื้นที่ผ่านการตรวจสอบและมีความเหมาะสมที่จะกำหนดไว้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์ ให้กรมป่าไม้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ ให้กรมป่าไม้จัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และป้องกันดูแลคุ้มครองอย่างเข้มงวด ไม่ให้ราษฎรบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองอยู่อาศัยทำกิน หากมีการบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

1.2 ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี(พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้กำหนดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัยและการพังทลายของดิน รวมตลอดถึงเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา วิจัย นันทนาการของประชาชนและความมั่นคงของชาติ ดังนี้

1. ยืนยันนโยบายของรัฐที่จักไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. ให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร (หากไม่มีให้ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม) ซึ่ง

ภาพถ่ายพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังวันสงวนห้ามเป็นป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ตรวจสอบร่องรอย การทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และต้อง พิจารณาร่วมกับพยานหลักฐานอื่น ซึ่งแสดงว่าได้มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวัน สงวนหวงห้ามนั้นๆ ด้วย

4. กรณีผลการพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขต บริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาดและดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ ราษฎรอาศัย/ทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติ คณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อให้หาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่ง ใหม่หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้น ไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยใน พื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและ นอกเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้ เคลื่อนย้ายออกไปแล้ว ให้ทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป

5. กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศวันสงวนห้าม เป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟู สภาพสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายราษฎรจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม โดย สนับสนุนด้าน สาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันทีให้ดำเนินการควบคุม ขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกิน ให้เพียงพอกับการดำรงชีพ

6. การดำเนินการตาม 4) และ 5) จะต้องกำหนดเงื่อนไขการใช้พื้นที่ให้เป็นไปใน รูปแบบของการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและ/หรือสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7. ให้ทุกส่วนราชการที่ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูง ทำการพัฒนาเฉพาะการพัฒนาขึ้น พื้นฐานในการดำเนินชีพ

1.3 พื้นที่อื่นๆ ที่สงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อกิจการป่าไม้ กรณีที่ราษฎรร้องเรียนเสนอปัญหา ให้ จังหวัดดำเนินการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีทั้งฝ่ายราษฎรฝ่ายละเท่าๆ กัน การ ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้พิสูจน์การอยู่อาศัยครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ให้ชัดเจนว่ามีมาก่อน หรือไม่ ราษฎรเดือดร้อนอย่างไร เคยได้รับการช่วยเหลือจากราชการมาแล้วหรือไม่แล้วเสนอมาตรการ

หรือแนวทางแก้ไขปัญหาก็ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา ตามมาตรการและแนวทางของแต่ละพื้นที่ที่เป็นปัญหา ทั้งนี้ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ความเป็นธรรมกับราษฎรให้มากที่สุด

2. ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้และอื่นๆ

2.1 ถ้ามีการกระทำใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่และ/หรือขยายพื้นที่ที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม หรือเป็นการทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด เพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และ/หรือดำเนินการอื่นๆ ตามกฎหมายกำหนด

2.2 ให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำกับดูแลให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการบุกรุก ทำลายทรัพยากรป่าไม้ประสานการปฏิรูปกันอย่างสอดคล้องและมีเอกภาพ เพื่อความมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้แห่งชาติ

2.3 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยจัดให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต.หรือสภาตำบล และชุมชนเข้าร่วมดูแลรักษาสภาพป่าไม้ มิให้มีการบุกรุกทำลาย หรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและสิ่งแวดล้อม

2.4 ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยแผนงาน 4 ด้านคือ

- 1) ด้านการป้องกันพื้นที่
- 2) ด้านการควบคุมพื้นที่
- 3) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) ด้านการติดตามประเมินผลและระบบข้อมูล

โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดำเนินการให้เป็นไปตามแผนจัดการ อันจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรป่าไม้เป็นไปอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเกิดความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

2.5 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

2.6 ให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมตามนโยบายมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหามาในแต่ละประเภทพื้นที่ รวมถึงการดำเนินแผนจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้เสนอขอตั้งงบประมาณเป็นปีๆ ไป

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายกำจรเดช ศรีวิสัย
วัน เดือน ปีเกิด	8 มีนาคม 2508
ประวัติการศึกษา	
2529	ประกาศนียบัตรวิชาการป่าไม้ โรงเรียนป่าไม้แพร่ (รุ่นที่ 28)
2533	ปริญญาตรี ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์(ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2536	ปริญญาตรี ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์(ส่งเสริมการป่าไม้) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ประวัติการทำงาน	
2529	เจ้าพนักงานป่าไม้ 2 สำนักงานป่าไม้เขตลำปาง จังหวัดลำปาง กรมป่าไม้
2532	เจ้าพนักงานป่าไม้ 3 ศูนย์วนวัฒนวิจัยที่ 1 กองบำรุง กรมป่าไม้
2537	เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 ฝ่ายป้องกันรักษาป่า สำนักงานป่าไม้ จังหวัดเชียงใหม่ กรมป่าไม้
2541	เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำนักงานป่า ไม้จังหวัดเชียงใหม่ กรมป่าไม้
2547	เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ฝ่ายอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากร สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
การฝึกอบรมและดูงาน	
2540	หลักสูตรการสืบสวนดำเนินคดีด้านป่าไม้ รุ่นที่ 30
2542	ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ สำหรับข้าราชการระดับ 5 ตามมติคณะรัฐมนตรี
2542	ฝึกอบรมหลักสูตรชุดปฏิบัติการขนาดเล็ก(Small Unit) รุ่นที่ 2/42 พ.ศ.2542

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved